

ORGANIZIRANOST SLOVENSKEGA KMETIJSTVA IN ŽIVILSKE INDUSTRIJE

Ze več let ugotavljamo, da slovensko kmetijstvo in živilska industrija nista ustrezno poslovno povezani, da bi svoje probleme lahko uspešno reševali. Imamo več poslovnih združenj, ki delujejo nepovezано ali premalo povezano; proizvodnja, predelava in trgovina tudi povsod povezani pri obravnavi problemov in iskanju celovitih rešitev. Gospodarska zbornica je bila premalo zasidrana v tekoči poslovno-gospodarski problematiki.

Prilagajanje organiziranosti gospodarske zbornice Slovenije novim ustavnim odnosom pa daje možnost, da storimo tudi v poslovni »nagrada-nji« kmetijstva in živilske industrije korak naprej.

V okviru zbornice, v katero se obvezno včlani vsaka gospodarska organizacija, je bila organizirana tudi naša panoga, ki jo je predstavljal svet za kmetijstvo in živilsko industrijo. Zadruga in obrati za koperacijo s kmeti so povezani v Zadržni zvezi Slovenije in prek nje v zbornico. Razen tega pa delujejo še Kmetijsko-poslovno združenje v Ljubljani (s sekcijami za perutninarstvo, močna krmila, vinogradništvo, zelenjadarstvo in sadjarstvo, za mlekarstvo, za predelavo mesa), Poslovno združenje »Styria« Celje—Maribor (z izvršnimi odbori za

hmeljarstvo, za sadjarstvo, za vinogradništvo, za preusmerjanje kmetij); Poslovno združenje žitna skupnost (mlinska industrija in pekarstvo); Poslovno združenje živilske industrije (nekoč: za močna krmila). Razen tega je donedavna obstojal še sporazum podpisnikov o stabilizacijskem živinorejskem skladu, ki je povezoval živinorejce, mesno in mlekarstvo industrijo. Skratka: veliko oblik povezovanja je bilo, ki pa so bile med seboj premalo povezane, niso zajemale vse Slovenije, so se prekrivale v delovanju; obenem pa smo imeli tudi nepokrita poslovna področja, pa premalo povezane proizvajalce s predelovalci in trgovci na nekaterih področjih in slično, kar je vse zmanjševalo učinkovitost delovanja združenj oziroma učinkovito celovito reševanje problemov slovenskega kmetijstva in živilske industrije.

Med tem časom se je organizirala tudi izobraževalna skupnost za agroživilstvo, ki po delegatih povezuje vso kmetijsko šolstvo s kmetijskimi in živilskimi organizacijami z nalogo, da skupno usmerjajo razvoj kmetijskega šolstva in skrbijo za financiranje le-tega.

V teži s prenosom ostankov bivšega republiškega in zveznega »državnega kapitala« na gospodarstvo, se je za kmetijstvo in živilsko industrijo osnovala »kmetijska razvojna skupnost«. V njo se vključuje TOZD kmetijstva (obvezno) in živilstva (prostovoljno). Naloga te skupnosti je, da sprejema razvojne programe kmetijstva, da se z bankami dogovarja o financiranju tega razvoja in v ta namen usmerja tudi združena sredstva, ki so jih TOZD dobile s prenosom »državnega kapitala« ali iz proračuna; še posebej pomembna pa je naloga povezovanja raziskovalnega dela v kmetijstvu s proizvodno-tehnološko problematiko, da bi hitreje uporabili raziskovalne dosežke v proizvodnji in da bi se raziskovalno delo bolj usmerilo v reševanje proizvodnih vprašanj.

Nekdanji podpisniki sporazuma o stabilizacijskem skladu v živinoreji so se preoblikovali v poslovno skupnost za živinorejo, ki zajema govedorejce, prašičerejce, perutninarje, proizvajalce močnih krmil, mesno in mlekarstvo industrijo in živilsko trgovino.

V pred kratkim reorganizirani zbornici imajo zdaj kmetijske in živilske organizacije »Združenje TOZD kmetijstva in živilske industrije«, ki ga upravlja zbor delegatov z izvršnim odborom.

Naloge zbornice so zlasti: samoupravno usklajevanje podjetniških interesov s širšimi družbenimi, še zlasti prek oblikovanja skupnih planov in razvojnih programov panoge, sporazumevanje o ožjih skupnih interesih v panogi, dajanje pobude za zakonske predpise, itn. Skratka, zbornica rešuje tista vprašanja, ki so skupna vsem kmetijskim in živilskim podjetjem.

Znotraj take zbornice (in zadržne zveze), v kateri so vsa podjetja (oz. zadruga) obvezni člani, pa naj bi se s samoupravnimi sporazumi oblikovale poslovne skupnosti, v katerih naj bi zainteresirane organizacije urejale vprašanja, ki so skupna določeni skupini organizacij in ki imajo že bolj stvaren poslovni pomen. Skupnosti naj bi se oblikovale po panogah dejavnosti in naj bi (vertikalno) povezovala celo poslovno verigo proizvodnja—predelava—trgovina; (npr. v živinoreji: krma, govedo, mesna oziroma mlečna predelava, trgovina). Na ta način bomo dosegli, da se bodo interesi uskladili v vseh fazah poslovanja, ne pa kot doslej, da je ena faza (krma) rešila svoj problem s tem, da ga je prevrgla na drugo (živina).

Poleg že organiziranih poslovnih skupnosti (kmetijske razvojne, živinorejske) je v oblikovanju tudi skupnost za krompir. Do konca leta naj bi se oblikovale tudi še: sadjarska in vinogradniška. Hmeljarska in žitna že obstajata in bi z manjšimi prilagoditvami lahko poslovali naprej.

Tista živilska industrija in trgovina, ki je močno vezana na kmetijsko surovino (kletarstvo, hladilnice, predelava sadja), bo našla svoje mesto v novih skupnostih. Najti pa bo treba tudi oblike ožjega povezovanja za tisto živilsko industrijo, ki je le v manjši meri vezana na kmetijsko surovino, oziroma kjer le-ta ne predstavlja v njeni proizvodnji pomembnega deleža.

Te skupnosti bi imele še eno pomembno nalogo: prek njih bi se slovenska podjetja po delegatskih načelih povezovala v ustrezne gospodarske asociacije tudi na zvezni ravni. S tem bi dosegli, da naš predstavnik v zveznem združenju ne predstavlja več svoje podjetje, temveč bi bil delegat celotne panoge oziroma njene skupnosti.

Glede na to, če bo skupnost opravljala določene posle za svoje člane v pravnem prometu, bo lahko tudi pravna oseba.

V sklopu take organiziranosti pa naj bi imel izvršni odbor zborničnega združenja TOZD nalogo usklajevalca in usmerjevalca delovanja poslovnih skupnosti.

Vse do srede julija je hmelj slabo obetal, sedaj pa se je obrasel in tako bogato vzcvetel, da pričakujemo sicer malce zapoznelo, a dobro letino.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Bodo naši osebni dohodki še taki kot doslej?

Z junijem tega leta je stopil v praktično veljavo ZAKON O OSNOVAH TER NAČINU OBRAČUNAVANJA IN PLAČEVANJA PRISPEVKOV ZA FINANCIRANJE SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI NA PODROČJU DRUŽBENIH DEJAVNOSTI V LETU 1974 (Uradni list SRS 18/1974). Ta določa, kako bomo financirali posamezne samoupravne interesne ter družbenopolitične skupnosti.

Osnovna vira za financiranje teh skupnosti sta osebni dohodek delavcev in dohodek delovnih organizacij. Nas v prvi vrsti zanima, kaj bomo financirali iz našega osebnega dohodka. Zakon

1. temeljne izobraževalne skupnosti,
2. temeljne kulturne skupnosti,
3. republiška kulturna skupnost,
4. telesno kulturne skupnosti,
5. temeljne skupnosti otroškega varstva (dnevno varstvo otrok),
6. republiško skupnost otroškega varstva (az otroški dodatek),
7. skupnost invalidskega in pokojninskega zavarovanja SR Slovenije,
8. skupnosti zdravstvenega zavarovanja,
9. družbenopolitične skupnosti — občine in
10. družbenopolitično skupnost — republiko.

XII. DAN HMELJARJEV

ZARADI SOLIDARNOSTI DO KOZJANCEV, KI JIH JE PRIZADEL POTRES, ODPADE VES PROGRAM PRAZNOVANJA DNEVA HMELJARJEV V ŽALCU 10. VIII. PRIZNANJA ZA SLUŽNIM IN USPEŠNIM HMELJARJEM BODO PODELJENA V CELJU V OKVIRU OBRATNEGA SEJMA, KO BO RAZSTAVA VZORCEV HMELJA IN ORGANIZIRAN »HMELJARSKI DAN«.

V BRASLOVČAH PA BO 10. IN 11. VIII. OBSIREN PROGRAM S PROGLASITVIJO HMELJARSKEGA STAREŠINE, VOLITVIJO HMELJNE PRINCESKE, POVORKO VOZ S PRIKAZI HMELJARSKIH DEL, Z RAZSTAVO IN LJUDSKIM RAJANJEM.

natančno določa, da je osebni dohodek delavca celoten znesek, ki ga daje delavcu TOZD kot nadomestilo za njegovo delo. V ta znesek pa se šteje neto OD in vsi prispevki iz OD. Prehajamo torej na tako imenovani BRUTO SISTEM OBRAČUNA OD. Naš zaslužek bo torej BRUTO OSEBNI DOHODEK, iz katerega bomo skladno z družbenimi dogovori in zakonom financirali v obliki prispevkov naslednje samoupravne interesne skupnosti:

Proces samoupravnega dogovarjanja o višini prispevkov je potekal vse do začetka junija. Rezultat tega je, da se del prispevkov določa na ravni OBČINE BIVANJA DELAVCA (1, 2, 4, 5 in 9) del na ravni sedeža ZAVODA ZA SOCIALNO IN ZDRAVSTVENO VARSTVO (7 in 8), del na nivoju občine SEDEŽA TOZD (5) in končno del na ravni SR SLOVENIJE (3 in 10). Številke v oklepajih označujejo prispevke za finan-

ciranje zgoraj navedenih samoupravnih skupnosti.

Kakšen bo naš bruto zaslužek?

Zakon določa, da se ugotovi bruto OD vsakega delavca v TOZD tako, da se sedanja neto osnova za OD preračuna v bruto osnovo po stopnjah sedeža TOZD za redno delovno razmerje.

spikov v občini bivanja in obratno. Tako npr. bo imel delavec, ki prebiva na območju občine Slov. Konjice in dela v TOZD s sedežem v Celju okoli 2 % nižje neto OD kot doslej, če pa prebiva v občini Žalec, pa višje za okoli 0,3 %. V občini Žalec so namreč prispevki najnižji.

— Delavci, ki delajo v podaljšanem delovnem času, bodo za ta

VIII. kongres slovenskih sindikatov bo 7. in 8. novembra letos v Celju

Kakšen pa bo naš neto zaslužek?

Ker bo veljal enak princip za ugotavljanje bruto OD za vsa delovna razmerja v TOZD in tudi ne glede na bivališče delavca, bo njegov neto zaslužek odvisen od višine stopenj prispevkov v občini njegovega bivanja in od delovnega razmerja. Višina novih neto OD glede na dosedanje se ravna po naslednjih zakonitostih:

— Če delavec prebiva v občini sedeža TOZD, bo njegov neto OD za redno delovno razmerje enak dosedanjemu.

— Če delavec prebiva v drugi občini, bo njegov novi neto OD za redno delovno razmerje tem višji, čim nižje so stopnje pri-

čas dobili okoli 4,8 % nižji neto OD kot doslej.

— Tudi delavcem z manj kot 1/2 rednega delovnega časa in upokojevcem se bo neto zaslužek znižal, in sicer prvim za okoli 4,5 odstotka, drugim pa kar za okoli 17 %.

Tako bo torej nov način obračuna prispevkov v dokajšnji meri vplival na velikost naših prejemkov. Vsekakor pa se bomo odslej najbrž aktivneje vključevali v proces odločanja kako in po kakšnih stopnjah financirati posamezne dejavnosti skupnega pomena, saj bomo s tem neposredno vplivali na velikost naših neto zaslužkov.

T. G.

Analiza ankete

Sindikalni odbor je izvedel med članstvom anketo, mi pa objavljamo najzanimivejše odgovore in pripombe.

Na katerem področju bi moral biti sindikat najbolj aktiven?

— pomoč pri reševanju socialnih problemov;

— sindikat bi moral bolj samostojno delovati — brez vplivov direktorja;

— sindikat naj bi bil aktivnejši na področju organiziranja kolektivnih izletov, ki si jih kolektiv želi;

— sindikat naj bo aktiven na področju stanovanjske problematike in razvoja družbenega standarda;

— sindikat naj bo na vseh področjih primerno aktiven;

— sindikat naj opozarja na nepravilnosti v kolektivu.

Ali ste dovolj obveščeni o delu in odločitvah samoupravnih organov?

— obveščanje zelo pomanjkljivo, ker član CDS slabo prenaša obvestila na ostale delavce. Zaželeni so kratki sestanki posameznih grup delavcev, kjer bi lahko temeljito razpravljali o posameznih zadevah, na ta način bi tudi obveščenost bila boljša;

— premalo kolektivnih sestankov;

— stiki med vodilnimi in izvršilnimi uslužbenci so premajhni;

— nezadovoljna povezanost v vodstvu kolektiva;

— obveščanje je slabo — nezadovoljno;

— vzroki za neobveščenost so v vodstvu enote;

— vodilni delavci, ki odločajo, verjetno smatrajo, da lahko idealno odločijo, da ni potrebno o tem nikogar vprašati niti obvestiti;

— vzroki slabega obveščanja so v subjektivnih vzrokih tistih, ki so zato odgovorni;

— obveščanje je slabo;

— verjetno ni na razpolago risalnih žebličkov in papirja za objavo raznih sklepov in obvestil na oglasni deski;

— s sčlepi samoupravnih organov nismo seznanjeni, vodje nas o tem premalo obveščajo;

— več kolektivnih sestankov po organizacijskih enotah.

Katera oblika obveščanja se vam zdi primernejša?

— obveščanje mora biti preko vseh možnih oblik;

— mesečno naj bi se izdajal »Bilten« za vsako TOZD, v katerem bi bila razvidna vsa dogajanja, vsebina in sklepi sej samoupravnih organov te TOZD;

— informiranje kolektiva naj poteka po neposrednem vodstvenem delavcu.

Ali berete glasilo Hmeljar?

— Hmeljar naj opisuje tudi slabe strani gospodarjenja v kombinat;

— preveč strokovnih člankov;

— bistvene odločitve bi morale biti objavljene preden so sprejete, morda bi pripombe vplivale na končno odločitev;

— rednejša dostava glasila Hmeljar po enotah;

(Nadaljevanje na 3. strani)

Organiziranost slovenskega kmetijstva

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zbor delegatov kmetijstva in živilstva je julija letos tako zasnovo organiziranosti sprejel. Do konca leta je treba ustanoviti še ostale skupnosti. S tem pa bo prenehala potreba po delovanju sedanjih združenj. Zato bodo TOZD sklepale obenem o ustanovitvi skupnosti in o prenehanju združenj.

Pomembno nalogo v gospodarskih združenjih imajo tudi njihove strokovne službe. Zamišljeno je, da bi se vse obstoječe strokovne službe združenj in zbrnice združile v eno, tako da bi tudi to omogočilo usklajeno delovanje teh služb.

VK

EGS - od tretjih nič več govejega mesa

EVROPSKA GOSPODARSKA SKUPNOST JE BREZ PREDHODNEGA OPOZORILA IN VNAPREJŠNJEGA POSVETOVANJA S PRIZADETIMI PREPOVEDALA UVOZ GOVEJEGA MESA IZ TRETJH DEŽEL, SEVEDA TUDI IZ JUGOSLAVIJE. KER JE PRIZADETO TUDI NAŠE GOSPODARSTVO, JE V ZVEZI Z UKREPI EGS DAL REPUBLIŠKI SEKRETAR ZA KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO INŽ. MILOVAN ZIDAR NASLEDNJO IZJAVO:

Sporočilo, da je EGS z današnjim dnem (17. julijem) zaprla meje za uvoz govedih in govejega mesa iz tretjih držav, nas je presenetila predvsem v tem smislu, ker smo vendarle pričakovali, da bo EGS spoštovala večkrat izražene neposredne in dolgoročne interese nadaljnega obojestransko koristnega sodelovanja na področju blagovne menjave.

Ukrep EGS pomeni nedvomno udarec zlasti za države, med njimi tudi za našo, ki so na podlagi doseženih dogovorov svojo živinorejsko proizvodnjo dolgoročno orientirale k zahtevam in potrebam zahodnoevropskega tržišča. Zato prepoved uvoza govejega mesa in govedih predstavlja resno zavoro nadaljnemu razvoju blagovnega prometa med državami EGS in Jugoslavijo v celoti; gre namreč za izvoz blaga, pri katerem ima SFRJ nedvomno komparativno prednost na tradicionalnih zahodnoevropskih tržiščih, in ki hkrati pomeni pomemben stabilizacijski delež v plačilni bilanci naše države.

Izvršni svet bo v okviru svojih pristojnosti nadaljeval z naporom, da bi se posledice sedanjega položaja, ki z manjšimi prekinitvami traja že od februarja letos, omilile do maksimalne možne mere.

Ugotavljamo, da je bila dosežanja aktivnost za omilitve posledic na vseh ravneh — v gospodarstvu, v republiki in federaciji relativno uspešna, zato nas najnovejši ukrepi niso presenetili nepripravljene — prav zdaj se pripravljajo določeni ukrepi, preučiti pa bo potrebno, kaj je še potrebno in mogoče storiti.

Analiza ankete

(Nadaljevanje z 2. strani)

— več pisati o samoupravljanju;
— neredno prejemam glasilo Hmeljar;
— Hmeljar je glasilo celotnega kolektiva kombinata Hmezad, vsebina glasila pa obravnava v glavnem kmeta.

Ali ste z vsebino informacij v Hmeljarju zadovoljni?

— da bi novinar Hmeljarja obiskal še druge TOZD, ne samo kooperante in hmeljarje;
— v Hmeljarju gospodarsko pomembnih odločitev ni objavljenih;
— več informacij o sklepih samoupravnih organov in njih izvajanje;
— Hmeljar naj prinaša informacije tudi o drugih TOZD, ne samo o kmetijstvu in še nekaterih;
— včasih so besede preveč strokovno izražene — nerazumljive;
— Hmeljar naj obširneje poroča o dogajanjih v podjetju;
— Hmeljar prepogosto piše o delu kooperantov — premalo pa o drugih dejavnostih v kombinatu;
— Hmeljar naj objavlja dogajanja in problematiko TOZD;
— uvesti v Hmeljarju stalno rubriko »Pisma bralcev«;
— več informacij iz življenja in dela kolektiva.

Ali aktivno sodelujete v razpravah?

— ker se premalo upoštevajo pripombe delavca, razprave niso zaželjene;

— imam občutek, da vodilnim v obratu to ni po volji, saj to dokazujejo na sestankih kolektivov;
— je bolje molčati, ker so sklepi že vnaprej pripravljani;
— sestanki so zelo poredko odnosno nismo vabljeni na sestanke;
— saj jim nisem potrebna — pripombe se ne upoštevajo;
— zaradi neobveščeniosti ne sodelujem v razpravah;
— nima pomena razpravljati, ker se predlogi delavcev ne upoštevajo;
— ni kje razpravljati, ker ni sestankov;
— če preveč govoriš, te ne marajo;
— se ne oglašam v razpravah, ker smatram, da te nimajo pravičnega odmeva pri odločitvah;
— vokilor se skličejo sestanki širšega kolektiva, naj se ti pričnejo točno in bodo pripravljani.

Ali ste zadovoljni z načinom regresiranja dopustov?

— upoštevati višino OD na družinskega člana pri delitvi regresa;***
— delavec nima možnosti letovanja v počitniških domovih zaradi premajhnega regresa;**
— regresni za dopust naj bodo v takšni višini, kot v drugih podjetjih;
— pregledati, kakšne so možnosti za letovanje na morju članov kolektiva z nizkimi osebnimi dohodki;
— tudi nezaposlena žena bi morala prejeti regres za dopust;

— člani kolektiva z majhnimi osebnimi dohodki naj dobijo višji regres;

— izenačitev regresa z drugimi delovnimi organizacijami — zakaj vedno najnižja dopustna meja?;**

— regres do višine, ki ga nisem zadovoljen z višino regresa, ker so v drugih podjetjih regresni višji;

— povečati kapaciteto počitniških domov;

— sredstva za regresiranje dopustov naj bodo višja;**

— glede na vsakoleten porast cen je regres minimalen;

— cene penzionov v počitniških domovih so glede na regres previsoke, zato si letovanja delavec z nižjimi OD ne more privoščiti;

— za višino regresa naj se določa gornja meja, ki jo določa sporazum, del regresa naj se izplača vsem enak, z drugim delom pa naj se izdatnejše regresira dopust delavcev z nižjimi OD in jim tako omogoči letovanje.*

Ali čutite potrebo po organizirani rekreaciji?

— organizirati prijateljska športna srečanja kolektiva;

— organizirati izlete v naše prekrasne planine;

— večkratno srečanje kolektiva, da bi se spoznali.

Ali imate rešeno varstvo otrok?

— vodilno in vodstveno osebe ne upoštevajo, da imamo tudi otroke, ki potrebujejo nego — kadar je otrok bolan;

— povečanje zmogljivosti varstvenih ustanov;

— načrtnejša gradnja varstvenih objektov usklajenih s potrebami okolice;

— dodelitev dotacij za varstvene ustanove na celotnem področju kombinata ne samo v Savinjski dolini;

— varstvo otrok naj bo organizirano povsod v kombinatu;

— predlagam, da se čas varstva v vzgojno varstvenih ustanovah podaljša vsaj do 16. ure;

— pospešiti gradnjo varstvenih ustanov, prostori naj bodo funkcionalni in ne predragi;

— sprejemanje mlajših otrok v vrtec;

Kaj še predlagate?

— večji vpliv sindikata na odločanje samoupravnih organov;

— vse sestanke bolje organizirati, spoštovanje delavca;

— da bi samoupravljanje v resnici zaživelo in da bi dobili delavci pravico odločanja, katere se dajo nimajo;

— uskladitev plač z realnim naraščanjem cen;

— da se osebni dohodek povečuje vsem enako, ne pa odstotno;

— uskladitev osebnih dohodkov z drugimi delovnimi organizacijami;*

— urediti delovne pogoje;

— pri raznih odločitvah naj se bolj upoštevajo predlogi in ideje delavcev;

— višji osebni dohodek;***

— omogočiti zaposlenim letovanje izven kraja bivanja po dostopnih cenah;

— da bi se hitreje reševale prošnje za stanovanja;

— predlagam tesnejše sodelovanje med organi samoupravljanja, stimulirati prizadevne in dolgoletne delavce kombinata;

— višji osebni dohodek — prevelik razpon OD med vodilnimi in izvršilnimi delavci;

— odnosi vodilnih delavcev do delavcev v proizvodnji naj bodo tovariški;

— več stikov vodstva z delavci;

— predlagam boljše organizacijo dela;

— več razumevanja za delavca ter upoštevanje njegovih pravic;

— predlagam manj govornjenja in pisanja, pa več koristnega dela;

— sindikat naj aktivno sodeluje pri kreditiranju in dodelitvi stanovanj in reševanju otroškega varstva;

— izboljšanje osebnega dohodka in realno točkovanje delovnih mest;

— posvetivi več pozornosti stanovanjski problematiki;

— predlagam, da se uvede dodatek kza minulo delo in istega vgradi v sistem nagrajevanja;

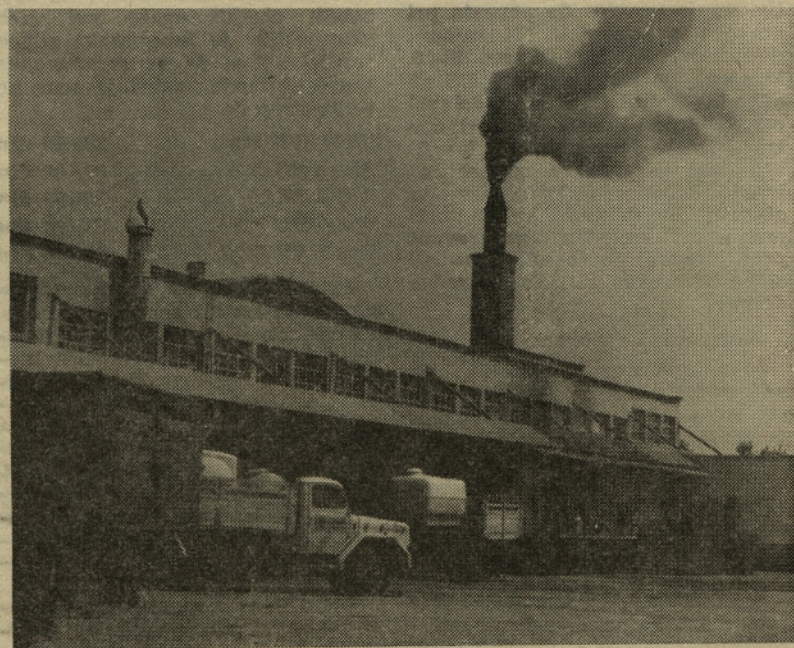
— sindikat naj se v večji meri kot do sedaj zanima za delavce, ki so zašli v trenutne težave in jim tu pomaga.

Legenda

* — pripombo podalo več anketirancev

** — pripombo podalo veliko anketirancev

*** — na vprašanje podano največ pripomb

Morda še mesec, dva bo Mlekarna taka kot je na sliki, potem bo pa razširjena in dobila bo razkladalno rampo v obliki pomola. In zopet bomo zadostili veliki proizvodnji in predelavi za nedoločen čas.

STROKOVNI NASVETI in POGOYORI

Napotki in sklepi za obiranje in sušenje hmelja

Hmeljarski odbor pri Kooperaciji Zalec je na svoji 2. seji dne 23. 7. sprejel naslednje napotke in sklepe za priprave za obiranje hmelja.

Predlaga, da naj bi hmeljarji plačevali 4,50 din za 1 škaf ročno obranega hmelja. Za hrano pa naj bi obiralci dali 3 škafe na dan. Kot vsako leto, tudi letos pazite na kvaliteto obiranja, da ne bo smukanja in puščanja hmelja na

ga in strojnega obiranja enotno. Vse to zavarovanje je plačano v sklepnem premijskem odstavku s točo in viharjem. Stroški zdravljenja v ambulantah in bolnici se ne plačajo iz tega zavarovanja, ampak se obiralci zdravijo in plačajo te usluge preko kmečkega in delavskega zavarovanja.

Morebitne nezgode prijavite na poslovne enote, kjer imajo potrebne obrazce.

Še par dni nas loči od trenutka, ko se bomo vsi zažrli v polna hmeljišča

vrveh, kakor tudi ne po tleh. Obiralcem bomo nudili čim boljše namestitev in hrano, da se bodo dobro počutili med nami. Seveda pa to velja tudi za ostale delavce, ki jih bomo zaposlili pri obiralnih strojih.

Vsi obiralci in drugi delavci, ki bodo pomagali pri spravilu hmelja, imajo pravico do popusta pri prevozu z železnico. Na vstopni postaji naj kupijo obrazec K-15, katerega potrdijo na naši ZE ob odhodu. Obiralci in drugi delavci morajo imeti s sabo zdravstveno izkaznico iz delavskega ali kmečkega zavarovanja za primer bolezni ali nesreče. Tudi letos so obiralci in delavci, kakor tudi prometna sredstva zavarovani proti nezgodam in to od doma ali stanovanja, ves čas, do povratka domov.

Zavarovanje zajema:

a) V zavarovanje se vključuje odgovornost podjetja iz dejavnosti, lastnosti iz pravnega razmerja za škodo, ki bi nastale tretjim osebam (obiralcem hmelja pri kooperantih) ne glede na to ali se obiranje strojno ali ročno in sicer do višine zavarovalnih vsot za osebe do 100.000 za stvari do 30.000 din.

b) Nezgodno zavarovanje obiralcev hmelja seže v višine zavarovalnih vsot: za nezgodno smrt 5.000 din, za trajno invalidnost do 10.000 din in dnevno odškodnino do 200 din po 5,00 din. Tudi to zavarovanje zajema obiralce ročne-

Obvezno opozorite vse obiralce in delavce na cestni promet, da se naj pazijo, kadar prečkajo ali hodijo po cestah. Prav tako naj vozniki prikolic naloženih s hmeljem še posebno pazijo na promet, ker naložene prikolice ovirajo pregled.

Da bi bile cene storitev na obiralnih strojih enake pri vseh skupnostih, je hmeljarski odbor sprejel sklep, da se zaračuna za 1 uro obiranja naslednja cena po tipih strojev:

Wolf WH 220	300,00 din
Aleys SG-5	300,00 din
Bruff SL 25	350,00 din
Wolf WH 280	350,00 din
Bruff BB 1200	850,00 din

Priporočamo, da strojne skupnosti upoštevajo predlagane cene. Za vsakoletni večji prevzem zelenega hmelja je Kooperacija modernizirala svoje sušilnice z vgrajitvijo oljnih ogrevalcev do navlaževalcev in preš. Kdor nima doma primerne sušilnice, naj odda zelen hmelj pri svoji enoti. Prevzem hmelja bo po že ustaljenem načinu. Težo škafe bo ugotavljal inštitut, kvaliteta se pa določi po povprečju sušilnice ali zadržne enote.

Cena sušenja hmelja, ki je v pogodbi navedena, je vsekakor spodbudna za hmeljarje in znaša:

za sušenje 1,85 din, za skladiščenje 0,15 din in vilanje in basanje 0,20 din, ali skupno 2,20 din za kg suhega hmelja.

Akontacija za obiranje hmelja je po pogodbi 6. din na kg predvidenega pridelka. V ta namen bomo tudi letos izvršili predcenitev, katera mora biti končana do 15. avgusta.

Na podlagi predcenitve, katero podpiše hmeljar, se bo izplačala akontacija po 20. avgustu.

Vsi hmeljarji, ki bodo oddali zelen hmelj, naj se prijavijo na svoji ZE zaradi plana dela. Prav tako naj se vsi hmeljarji, ki še niso v strojnih skupnostih in nimajo obiralcev, dogovorijo z najbližnjo skupnostjo, da mu bo ta obrala hmelj.

V vseh primerih se obrnite na pomoč k svoji ZE.

Hmeljske vreče bodo izdajali takoj po začetku obiranja na ZE. Prosimo hmeljarje, da jih res uporabljajo samo za basanje hmelja.

Vsem hmeljarjem želimo ob času obiranja lepo vreme in dober pridelek!

Z. S.

Premije za mleko

Skupščina SR Slovenije je sprejela zakon o ukrepih za pospeševanje proizvodnje mleka. Rejci krav v družbenem sektorju in kooperanti bodo po določilih izvršnega sveta dobivali od 1. julija naprej poleg redne premije, ki znaša 0,30 din, še 0,20 din za liter mleka. Družbene mlečne farme pa še bodo poleg dobivale namenski prispevek za modernizacijo proizvodnje v višini 0,30 din po litru mleka.

Tekmovanje traktoristov celjske regije

Društvo ljudske tehnike pri Kombinat Hmezad Zalec organizira v sodelovanju z ZZ Slovenije in Društvom za tehniško kulturo Slovenije

DRUGO REGIJSKO TEKMOVANJE AKTIVNIH TRAKTORISTOV IN MLADIH ZADRUŽNIKOV

Tekmovanje bo 3. avgusta (sobota) ob 8. uri ob glavni cesti v Šempetru v Savinjski dolini.

Tekmovanje obsega oranje, spretnostno vožnjo in teoretični preizkus znanja — testi (motoroznanstvo, linija za spravilo krme in silaže, prometne predpise in samoupravljanje)

Tekmovanje bo posamično za amaterje in aktivne traktoriste in ekipno za aktivne mladih zadružnikov

Ekipa šteje tri člane

K popularizaciji tekmovanja traktoristov in upravljanja s kmetijsko mehanizacijo so prispevala naslednja podjetja in ustanove:

ZELEZARNA ŠTORE, SIP ŠEMPETER, ZAVAROVALNICA SAVA LJUBLJANA — PODRUŽNICA CELJE, LJUBLJANSKA BANKA — PODRUŽNICA ZA KMETIJSTVO CELJE, AGROTEHNIKA CELJE, SEMENARNA CELJE, MINERVA ZALEC, CINKARNA CELJE, OBČINSKI KMETIJSKI SKLAD CELJE, INDE VRANSKO

Dokončne prijave za tekmovanje bo sprejemal organizator pol ure pred pričetkom tekmovanja

Društva »LT« Hmezad
Pripravljalni odbor
Zalec

Čas prevzema hmelja na terenu in v Zalcu bo določen in sestavljen pozneje in boste pravočasno obveščeni preko svojih ZE.

Zaradi neugodnega vremena se bo letos začetek obiranja malo zavlekel. Priporočamo hmeljarjem, da ne obirajo nezrel hmelj, ročno še manj pa strojno. Prislunite navodilom inštituta! Pred pričetkom obiranja pregledajte sušilnice, popravite in obzidajte pečnice, posebno pa pregledajte dimnike, da ne pride do požara! Na vsaki sušilnici naj bo gasilni aparat, če pa to ne, pa voda in pesek. Ti ukrepi niso odveč, saj je vsako leto več požarov.

Največja ribogojnica

Agrokombinat Maribor in kmetijska zadruga Vuzenica sta pred dnevi ob potoku Bistrica pri Muti odprla največjo ribogojnico za ameriške postrvi v Jugoslaviji. Letno bodo v 42 bazenih 50 m dolgih in 3,5 metra širokih zredili okrog 320 ton postrvi. Ribogojnica je stala 8 milijonov dinarjev.

Navodilo za varno delo pri obiranju in sušenju hmelja

Z ozirom na začetek priprav za obiranje hmelja in za nadaljnjo tehnološko manipulacijo s hmeljem, v smislu obstoječih veljavnih zakonskih in pravilniških tehniško-varnostnih določil, dajemo za dosledno izvajanje osebne varnosti posebno pri mehaniziranih napravah in pripravah naslednja navodila:

NEVARNOSTI PRED ELEKTRIČNIM TOKOM

Vsi uporabniki električnega toka morajo biti po določilih 5. člena Pravilnika o splošnih ukrepih in normativih za varstvo pri delu z delovnimi pripravami in napravami (Ur. list SFRJ, št. 813/1-9-67) izolirani, ozemljeni ali ničeni tako, da v primeru kakšne koli tehnične napake vodnika ali uporabnika ne predstavljajo izvora nevarnosti.

Z ozirom na to opravite meritve ničanja, ugotovljene napake na pripravah pa odpravite pred uporabo.

Po določilih 12. člena omenjenega pravilnika pred vsakim popravilom priprave ali naprave, ki ima električni pogon, najprej izključite električni tok tam, kjer je priključen na razdelilno omrežje (razdelilna baterija, komandna tabla, komandna miza in dr.).

Če je naprava, s katero se izključuje električni tok, na skupni razdelilni tabli, ki je oddaljena od priprave oziroma na mestu, s katerega se priprava ne vidi, je treba ukreniti vse, da nepoklicana oseba ne vključi toka v pripravo. Namestite napis: »NE VKLJUČUJ — POPRAVILO« ali pa napravo blokirajte.

Samo poklicani sme sneti napis iz drugega odstavka te točke in znova vključiti delovno pripravo v pogon, to pa šele, ko se prepriča, da je popravilo končano in da so varnostne naprave na svojih mestih, ljudje pa o nameravnem zagonu opozorjeni.

Razdelilec sam, pa mora biti v notranjosti opremljen z podnapisi, na ohišju pa z opozorilom dotika.

Morebitno rjo odstranite, ohišje pa na novo prebarvajte!

Popravljanje sme samo strokovni izvedenec.

VRVNA DVGALA

Pri jaškovnih — vravnih dvigalih moramo upoštevati varnostna določila Pravilnika za varstvo pri delu z vravnimi dvigali (Ur. list SFRJ, št. 19/68) in internega pravilnika o varstvu pri delu, posebno pa še pripombe zapisniškega tehničnega pregleda, ki mora biti opravljen vsako leto pred vsako obratovalno sezono (Strojna postaja, SIP).

Za tovorna dvigala naših razmer, za katero po določilih 8. in 21. člena TZVD nimamo ustreznih obratovalnih dovoljenj, pa morajo za obratovanje imeti zapisnik o tehničnem pregledu in statični izračun nosilne konstrukcije. Odprtine jaška dvigal morajo biti po predpisih doprsno zavarovane. Varovala dostopa k jašku, smejo biti odprta takrat, kadar se košara dvigala nahaja v višini etaže odprtega dostopa jaška. Vsa stikala dvigala morajo biti opremljena z opozorili in napisom dovoljenja dopustne obremenitve.

Ker je pri vsakem dvigalu različna nosilna konstrukcija, različna mesta in način opravljanja in različna izvedba jaškarin košare

dvigala, mora vsaka enota skupno s Strojno postajo, na vsako dvigalo posebej napraviti zahtevano označbo z opozorili in navodili za tehnično-funkcionalno in varno delo.

Z dvigali smejo opravljati le delavci, ki so dokazno poučeni o delu z dvigalom.

PRIPRAVIMO SUŠILNICE!

Sušilnice hmelja morajo imeti vse stropne in stenske odprtine varovane, če predstavljajo izvor nevarnosti. Posebno nevarne so odprtine za basanje hmelja, ki so večkrat samo privzorično pokrite. Pokrivalo mora biti napravljeno tako, da ima ves obod dovolj velik in močan naslon, da zdrži maksimalne, na sušilnicah nastajajoče talne obremenitve. Upoštevajte PVD člen 421—427! Stopnice, odri, podesti, prehodi in druge odprtine morajo biti opremljene z dovolj močnimi in fiksnimi doprsknimi ograjami.

Ovlaževalci hmelja s hidravlično stiskalnicjo.

Pri nekaterih navlaževalcih moramo še zavarovati nasipnice, pri drugih pa pred stikalno ploščo montirati ločilno stikalno.

Sušilne lese — opremljene s tračnimi mrežami moramo uteži še dodatno in opremiti z varovalno jekleno vrvjo, ki je na enem koncu pritrjena na utež, a na drugem koncu na nosilno konstrukcijo z oprijemališčem vertikalno nad najnižjo točko spusta uteži.

Sušilnice pri vhodih opremiti z napisi, da je za nepoklicane oziroma NEZAPOSLENE VSTOP PREPOVEDAN!

Sušilnice tipa PEKALO opremiti z opozorili dostopa! Kontaktna omarica mora biti posredno priključena z ločilnim stikalom, pogon pa varovan z varovalom.

Za sušilne naprave tipa BUDERUS, oziroma WOLF, si od dobavitelja preskrbite v smislu 8. oziroma 21. čl. TZVD atest, oziroma certifikat o jamstvu za varno delo. Opozorila, podnapisi in navodila za posluževanje in delo morajo biti napisana v slovenščini. Od monterjev zahtevajte garancijo o kvalitetnem in predpisano opravljenem delu ter poročila o opravljenih meritvah ničanja oziroma varnosti dotika pred električnim tokom.

Vsaka etaža sušilnice mora biti opremljena s priročnimi gasilnimi sredstvi za uspešno gašenje začetnih požarov. Na etažo namestite po 200 l vode, vedra, 2 gasilna aparata (PRAH) navodila za sušenje in za preventivne protipožarne ukrepe ter opozorila. Sušilnice s hidrantnim omrežjem pa morajo imeti pripravljeno hidrantsko opremo.

Zaposlene ljudi opozorite pred pričetkom sušenja in naučite kako se uporabljajo gasilna sredstva. Gasilna sredstva TAKOJ pregledajte in napolnite. Priporočamo pregled in polnitev sredstev — aparatov pri Zavodu za požarno varnost v Celju.

OBIRALNI STROJI

Za obiralne stroje bo izdano posebno navodilo za varnejše delo, potrebno pa je še:

Obnoviti obledele varnostne napise na vratih obiralnih bobnov! Izolirati pod pri kontaktni plošči z gumi izolacijsko tapeto, ročico stikala pa plastificirati ali ustrezno izolirati!

Električne razdelilne omarice ponekod opremiti s podnapisi in opozorili. Zarjavele omarice očistite in prebarvajte!

Tla pod omarico pa izolirajte kot pri stikalnih omaricah!

Vertikalne lestve (pri klasičnih obiralcih) za vzpon na mesto za odpenjanje trt ponekod v sredini dolžine fiksirajte na ogrodje stroja!

Prehode čez tekoče trakove uredite s STABILNIMI DOVOLJ POLOŽNIMI STOPNICAMI, varovanimi z oprijemali!

VARNOSTNA STIKALA NA OHIŠJU NOŽEV REZALNIKA MORAJO BITI MONTIRANA NEODVISNO OD OBRATOVANJA OBIRALNIKA. TA STIKALA SO SKORAJ POVSOD NEAKTIVNA.

Ponekod izdelajte še ustrezen varen podest in dostop do verižnikov proge hmeljske trte!

Pri eventualnih popravilih je omemben in upoštevan vreden 16., 27. in 29. člen Pravilnika o splošnih ukrepih in normativih za varstvo pri delu z delovnimi pripravami in napravami (Ur. list SFRJ, št. 15/65), ki prepoveduje vzdrževanje in popravila istih, če so v pogonu. Prav tako je obratovanje prepovedano, če niso nameščeni vsi preventivni zaščitni elementi, ki onemogočajo direktni poseg v nevarna območja pri obratovanju.

V primeru, da so potrebna popravila v višini nad 2 m, morajo biti osebe pri popravilu, oziroma plezanju opremljene z VARNOSTNIM PASOM z navezo in varnostno čelado. Za popravila v slabo razsvetljenem področju pa prostor lahko razsvetljujejo z ROČNO PRENOSNO SVETILKO Z MALO NAPETOSTJO (24 V).

Popravila smejo opravljati le osebe, ki imajo ustrezno strokovno kvalifikacijo in so poučene o pogojih varnega dela.

Vse osebe, zaposlene pri obiralnih strojih, morate dokazno seznaniti z njihovim delokrogom, nalogami, o pomenu signalov in varnosti pri delu.

Vsaka hala obiralnih strojev mora imeti dovolj glasno signalno napravo z legendo signalov.

Delavci, ki bodo delali na njivi pri spravlju trt za obiralni stroj, morajo imeti na razpolago obleko proti dežju in blatu, ustrezno orodje in usnjene zaščitne rokavice z ojačanimi dlanmi in medprstnim delom med palcem in kazalcem.

Vozila in prikloniki morajo biti opremljena po zahtevah varstva prometnih predpisov.

ŽIČNICE

Pri spravlju pridelkov v žičnicah moramo poleg varnostnih določil PVD še dodatno upoštevati varnostna določila pri delih pod električnimi vodi visokih napetosti! (Ur. list SFRJ, št. 14/67 in 24/67). V ta namen je že služba varstva pri delu v 1968. letu preskrbela za potrebe enot standardna opozorila, katera morajo enote primerno funkcionalno namestiti na obeh sečiščih žičnice z elektrovođom.

Poleg tega je trganje vodil (žice) neposredno pod elektrovođom strogo prepovedano. Pod vodi je obiranje možno le z rezanjem vodil (žice) pri kaveljčkih.

Naj še omenim, da uredite bivališče za obiralce čim primerneje in higiensko. V TA NAMEN NAROČITE PRI ZAVODU ZA DEZINFEKCIJO IN DERATIZACIJO CELJE dezinfekcijo prostorov in posteljnine (bolhe, uši in ostali mrčes). Prav tako poskrbite za dovoljno količino sanitarij in higiensko dostavo hrane in pitne vode. Kuhinjsko osebje naj se da pravočasno živilsko zdravstveno pregledati!

Prosim, upoštevajte ta navodila, da se boste izognili nevarnostim in nevarnostim pri organizaciji in pripravi dela ter pri samem delu.

Janko Zupanek

V Strojni Žalec končujejo montažo 22 obiralnih strojev za hmelj

V dolini kmalu skupni hlevi

IZDELAN IDEJNI PROJEKT. MED KOOPERANTI VELIKO ZANIMANJE. PRIPRAVLJENE SO POGODBE ZA PRISTOP IN USTANOVITEV HLEVSKE SKUPNOSTI.

TOZD Kooperacija in napredni kooperanti so se odločili za ustanavljanje hlevskih skupnosti zaradi mnogih vzrokov. Nekateri od le-teh so:

— Naložbe v večje objekte za proizvodnjo mleka in mesa so ekonomsko ugodnejše za kmete in tudi družbo kot celoto.

— Nujnost, da ima tudi kmet kooperant več prostega časa, ki v sedanjih organiziranosti in obliki dela zlasti v živinorejski proizvodnji ni mogoč.

— Možnost, da se kmet kooperant posveti bolj svoji osnovni proizvodnji (hmelju, trti, sadju itd.).

— Zaradi zmanjšanja količine potrebnega delovnega časa, ki je zlasti za zaposlene, ki imajo doma kmetijo, še kako dragocen.

— Razumevanje družbe, ki je to obliko združevanja priznala in obljubila ugodnejša posojila (20 let s 4-letnim preporom vračanja).

OKVIRNE SKUPNE POTREBNE INVESTICIJE ZA PROIZVODNJO (50 krav molznic, 30 ha obdelovalne zemlje) SO NASLEDNJE:

— investicije v objekt (brez lastnega dela in materiala)	550.000,00
— gradnja jame za gnojevko (odprta)	90.000,00
— gradnja koristastih silosov (400 m ³)	60.000,00
— gradnja šupe za seno	100.000,00
— nabava brejih plemenkih telic à 13.000,00 × 50	650.000,00
— molzna naprava	60.000,00
PREDRAČUN SKUPNE INVESTICIJE	1.510.000,00

FRICA KOVANA PROIZVODNJA:

— mleko à 3.500 l × 50	175.000 l
— za potrebe telet	— 2.000 l
Skupaj litrov za na trg letno	173.000 l

A. DOHODEK FARME

— mleko 173.000 l × 2,50	432.500,00
— teleta 25 kom. = 2.500 kg × 21,00 din	52.500,00
— izločene krave 10 kom. letno a 5.000,00 din	50.000,00

Bruto realizacija 535.000,00

B. STROŠKI FARME

— močna krmila (1 kg na kravo dnevno K-1)	
18.250 kg à 2,50 din	45.625,00
— laktan à 16,00 (60 dni) 2.400 kg	38.400,00
— štarter (à 3,50 × 1.200 kg)	4.200,00
— delo v hlevu	36.000,00
— zavarovanje živine à 200,00	10.000,00
— električni tok	3.000,00
— ostali stroški	6.000,00

Direktni stroški pri proizvodnji v farmi 143.225,00

C. ODPLAČILO ANUITET ZA INVESTICIJE BO NASLEDNJE:

Lastna udeležba zaradi prodaje črede doma bo okvirno 60.000,00 din na kmetijo. Potrebno posojilo se bo tako zmanjšalo na 1.210.000,00 din, kar predstavlja letno anuiteto po 3 % obrestni meri v višini 96.329,00 din.

REKAPITULACIJA: A - (B + C) = D

A — DOHODEK	535.000,00
B — STROŠKI NA FARMI	143.225,00
C — ODPLAČEVANJE ANUITET	96.329,00

D — ČISTI DOHODEK NA FARMI 295.446,00

Dohodek na kravo molznico naša torej 5.989,00 din

Izračuni so le okvirni, vendar dovolj točni za orientacijo in odločitve.

Pogodba obvezuje ustanovitelje oziroma člane hlevske skupnosti v 26 členih, da bodo na podlagi 33. do 38. člena Zakona o združevanju kmetov (Uradni list SRS št. 22/72) združena proizvodna sredstva v hlevski skupnosti za

proizvodnjo mleka in mesa izkoriščali smotrno in z njimi gospodarili s pomočjo strokovnjakov kot dobri rejci in gospodarji.

Prav takšno hlevsko skupnost pripravljajo v Galiciji. O njej prihodnjč.

GRABNERJEVE NAVEZE, STOLPI, KULTIVATORJI

Po naročilu izdelujem kvalitetne grabnerjeve naveze za hleve, hmeljske kultivatorje z dodatno opremo za sajenje krompirja in priročne stolpe za žičenje na tritočkovni priklop na traktor.

Izdelke si oglejte 10. in 11. avgusta ob praznovanju dneva hmeljarjev v Braslovčah.

Janez Vipotnik
Braslovče

GRABNERJEVE NAVEZE, STOLPI, KULTIVATORJI

ZAČELI SMO PITATI GOVEDA NA VEČJO TEŽO

Večletni želji živinorejcev, da spitajo kvalitetno govedo na večjo težo in tako na eno stojišče in iz enega privezanega teleta vzredijo več mesa, je ugodil »Samoupravni sporazum o združevanju v živinorejsko skupnost Slovenije«. Sprejeti so novi kriteriji vrednotenja govejih pitancev, in sicer:

Iz dosedanjih treh »kvalitetnih« razredov, ki pa so se dejansko razlikovali le v teži in ceni, je formiran enotni kvalitetni razred pitancev I. vrste:

— Mlado pitano govedo —

v starosti od 12 do 24 mesecev in v teži 420—650 kg za bike in 380—500 kg za telice in s klavnostjo od 51 do 58 %.

Prevzem živali se izvaja na dogonih v ZE. Na odkupnem mestu, če pitanec odgovarja zahtevanim kriterijem v teži, starosti in kvaliteti, se prevzem opravi tako, da se ugotovi živa teža. Priporočljivo je, da je pitanec lačen, z vsaj 12-urnim postom, ali pa se mu od žive teže odbije 4—6 % kalo, odvisno od sitosti. S tako ugotovljeno živo težo gre pitanec v zakol in je osnova za izračun izplena. Ko je pitanec zaklan, na liniji klanja stehtajo teža mesa in izračunajo odstotek izplena. Pri tehtanju mesa (toplih polovic) je lahko prisoten tudi lastnik pitancev. Mesna enota, to je kg klane teže mesa, je vrednoteno 27,00 din ali preračunano na živo težo pri 56 % izplenu 15,30 din. Za vsak višji ali nižji odstotek izplena se cena poveča ali zmanjša za 0,32 din. Kadar pitanec doseže vsaj 56 % izplen, je rejec upravičen tudi do regresa v višini 300,00 din, ki se mu izplača po uveljavitvi pri živinorejskem skladu.

Vsak večji izplen od 56 % je stimuliran z večjo ceno in še z regresom, zato se bo splačalo potruditi za večji izplen. Osnovno pravilo za doseg tega cilja je pravilna izbira živali za pitanje, pravilno krmljenje s kvalitetno krmo in pitanje na primerno težo, ki pa je pri bikih rjave ali lisaste pasme med 450 do 550 kg. Če bodo te zahteve izpolnjene, upamo, da uspeh ne bo izostal.

SJ

Navduševal sem se nad lepimi komadi mesa, ki so jih v Mesninah nakladali na kamione namenjene mesnicam. Doktor, ki opravlja interno kontrolo, pa me je popeljal na dvorišče k razkladalni rampi živine, kjer zaradi nerednega odvoza ležijo in smrdijo veliki kupi gnoja. Žal se mi posnetek ni posrečil.

Ne samo zaradi prikupnih reklamnih kap, ampak zaradi izvirnih okusov in odlične kvalitete radi mladi in stari uživajo CELEIA jogurte — izdelke naše Mlekarnice.

Mladi zbirajo povkrovice, dve delavki v Mlekarni pa komaj uspevajo razpošiljati kape uživalcem CELEIA jogurtov po ožji in širši domovini.

Na sliki: trije zvesti potrošniki.

UŽIVAJMO JOGURTE CELEIA

ZELIMO, DA BI JOGURTI CELEIA POSTALI IN OSTALI SESTAVNI DEL VAŠIH DNEVNIH OBROKOV! SVETUJEMO VAM, POSKUSITE TUDI TISTE NAŠE JOGURTE, KI JIH MORDA ŠE NISTE! SAJ NAJBREŽ SE NISTE UGOTOVILI, DA LAHKO OHLAJEN JOGURT PECH MELBA — PA TUDI DRUGE — POSTREŽETE OTROKOM KOT SADNI SLADOLED PO KOSILU ALI VEČERJI? JOGURTE LAHKO S PRIDOM UPORABLJATE ZA NADEV K PIŠKOTNEMU TESTU IN HITRO PRIPRAVITE OSVEŽILNO SADNO TORTO. JOGURTI SO ZDRAV, MALOKALORIČEN IN ZATO TOLIKO BOLJ DOBRODOŠEL OBROK. JOGURT JE TUDI NADVSE POCENI IN USPEŠNO KOZMETIČNO SREDSTVO (obrazne maske).

OSTANITE ZVESTI POTROŠNIKI JOGURTOV CELEIA! POTRUDILI SE BOMO IN VAŠO ZVESTOBO NAGRADILI S KAKOVOSTJO.

NE POZABITE, NI VSAK JOGURT JOGURT CELEIA!

MLEKARNA CELJE

Anton Mešič — uspešen kooperant na Polzeli — se je z vso resnostjo podal tudi v pridelovanje kumaric. Predstavniki ETE Kranj, ki so si nasad ogledali, napovedujejo rekorden pridelek prvorazrednih do 6 cm dolgih kumaric.

REZULTATI SREČANJA KOMBINATSKIH ŠPORTNIH IGER 1974

V okviru priprav za tovariško srečanje kolektiva kombinata so tudi športna tekmovanja. Poleg tekmovanja v malem nogometu, ki je bilo 17. 5. 1974 in o katerem smo že poročali, so bila do zaključka redakcije na sporedu še: streljanje z zračno puško, kegljanje, namizni tenis in šahovski brzoturnir.

Rezultati:

STRELJANJE Z ZRAČNO PUSKO: Tekmovanje je bilo 6. junija 1974 v prostorih TOZD STROJNA. Udeležilo se ga je šest ekip (po 3 člani), ki so dosegle naslednje številne kroge (od 600 možnih):

1. Strojna (Cokan, Veskovič, Volmut) 416 krogov;
2. Skupne službe I (Bukovnik, Udovč, Viher) 381 krogov;
3. Mlekarna (Štern, Vidmar, Mulatovič) 373 krogov;
4. Mesnine I — 372 krogov;
5. Skupne službe II — 311 krogov;
6. Mesnine II — 211 krogov.

KEGLJANJE: Ta športna disciplina je, kot izgleda, med našimi sodelavci najbolj priljubljena, saj je bilo kar 30 tekmovalcev. Tekmovanje je bilo 8. junija 1974 v Zalcu. Prvih deset mest so zasedli:

1. Zagode Jože, Hmezad — 458 kegljev;
2. Klajnshek Mirko, Mesnine — 454 kegljev;
3. Bobovnik Mišo, Hmezad — 440 kegljev;
4. Plešnik Peter, Mesnine — 430 kegljev;
5. Zidar Anton, Hmezad — 419 kegljev;
6. Birska Vlado, Hmezad — 413 kegljev;
7. Picko Milan, Mesnine — 403 keglje;
8. Jager Vlado, Gostinstvo — 389 kegljev;
9. Koštomaj Leopold, Mesnine — 381 kegljev;
10. Kočar Franc, Mleko — 379 kegljev.

NAMIZNI TENIS je 10. junija 1974 igralo 8 tekmovalcev. Prvih šest mest so zasedli:

1. Kralj Franc, Strojna;
2. Jager Vlado, Gostinstvo;
3. Zupanc Darko, Strojna;
4. Bukovnik Branko, Skupne službe;
5. Kainz Peter, Strojna;
6. Arnšek Edo, Strojna.

SAH: V tej disciplini je bila udeležba najslabša. Enajstega junija 1974 se je v dvokrožnem brzoturnirju pomerilo 5 tekmoval-

1. Vošnjak Slavko, Kooperacija, cev. Prva tri mesta so zasedli: 6,5 točk;
- 2.—3. Pišorn Srečko, Hmezad, 4,5 točk;
- 2.—3. Farčnik Ivo, Kooperacija, 4,5 točk.

Organizacija tekmovanja je bila solidna, žal pa je udeležba skoraj v vseh tekmovanjih preskromna. T. G.

Ure za 10-letno zvestobo

ŠKUPNE SLUŽBE KOMBINATA: Marija Grušovnik, Boris Skalin, Pavlica Rozman, Anica Šalomon, Francka Grabnar.

TOZD KMETIJSTVO ŠMARJE: Jakob Vodusek, Jožef Kunej, Viktor Jurše.

TOZD KMETIJSTVO ŽALEC — SKUPNE SLUŽBE: Majda Sternad, Franc Vouk, Jožica Divjak, Erika Glinšek.

DE KMETIJSTVO I: Angela Skok, Franc Parašuh, Milan Rojnik, Frančiška Jamnikar, Marija Herega, Terezija Vrabič, Bara Lindaker, Miha Kutnjak, Terezija Kokot, Genovefa Jelič, Margareta Šoštarič, Rozalija Juršič, Julijana Brumen, Ana Strojanshek, Ana Rovšnik, Marija Gornjec, Pavel Ribič, Sabina Jelenčič, Jožefa Završnik, Frančiška Košica, Rozalija Hrastovec, Josip Lazar, Marjana Jelen, Jože Hropot.

DE KMETIJSTVO II: Ignac Jevšenak, Justin Horvat, Alojzija Remih, Štefka Paska, Ana Mlinarič, Josipa Metličar, Zora Topolovec, Stanko Bohte, Marija Hrzenjak, Slavica Pongračič, Marija Nadž, Stjepan Zagorščak, Ivan Lužar, Katica Cvetko.

DE KMETIJSTVO III: Stjepan Zupanič, Blagomir Podrumac, Martin Đuras, Antonija Muršič, Micika Gabrovec, Angela Kuserbanj, Marica Kostanjevec.

DE KMETIJSTVO IV: Julijana Valentič, Ivka Jajčević, Martin Flis, Amalija Buhaneč.

DE GOVEDOREJA: Ivan Gregurec, Jože Govek, Amalija Gregurec, Marija Steiner, Jože Marovt, Franc Kokot, Anton Jelen.

TOZD MLEKARNA: Terezija Levcar, Franc Hrušvar, Anton Mazej, Anton Križan, Tibor Šipoš.

TOZD GRADBENIŠTVO: Martin Vaš, Ivan Rojnik.

TOZD STROJNA: Franc Gradišek, Rudolf Žohar, Stanislav Delakorda.

TOZD KMETIJSTVO Radlje: Marija Gmajner.

TOZD GOSTINSTVO: Jožica Bobek, Ana Čede.

TOZD MEŠALNICA KRMIL: Vinko Majcen, Stanislav Bališ.

TOZD VITAL: Stanislav Jelen, Dragica Mazej, Marija Fišer, Eva Škrablin, Ivan Debelak, Lizika Majcen.

TOZD VRTNARSTVO: Vida Voglar, Štefanija Ratej, Marija Lazarevič, Ivan Končina, Nada Zagoričnik, Zdenka Teržan.

TOZD KOOPERACIJA: Julčka Žilnik, Alojz Kampuš, Edvard Hrovat, Branko Turnšek, Vilma Pšakar, Franc Privšek, Dušan Andželkovič, Helena Jošovec, Konrad Toman, Matija Miklavžina, Franc Voh.

TOZD HMEZAD — izvoz hmelja: Franc Cokan, Vinko Čremošnik.

TOZD SADJARSTVO MIROSAN: Jožefa Rezec.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Ob nenadni izgubi naše ljube mame

ROZALIJE KOŠENINA, roj. PUSTOTNIK

iz Gomilskega, se vsem, ki ste ji darovali zadnje cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti ter nudili kakršnokoli pomoč, iskreno zahvaljujemo.

Družine: KOŠENINA, VIDMAR, REDNAK

ZA AVGUST

Od 3. 8. do 10. 8. Lesjak Milan, dipl. vet., Prebold, tel. 72-201
 Od 10. 8. do 17. 8. Ocvirk Franc, dipl. vet., Vransko, tel. 72-407
 Od 17. 8. do 24. 8. Florjanc Julij, dipl. vet., Braslovče, tel. 72-048
 Od 24. 8. do 31. 8. Šribar Edvard, dipl. vet., Šempeter, tel. 71-080
 Od 31. 8. do 7. 9. Lesjak Milan, dipl. vet., Prebold, tel. 72-201

Dežurna služba prične ob delavnikih ob 15. uri in traja do 7. ure zjutraj.

Ob sobotah prične dežurstvo ob 12. uri in konča v ponedeljek ob 7. uri zjutraj.

Veterinarska postaja
Zalec

ODKUP

V Savinjski dolini je bilo odkupljeno do 20. VII. po združnih enotah 9.325,50 kg borovnic, 2.452,50 kg ribeza in 41,50 kg lisčk.

OGLAS

PRODAM TRI GUMI VOZOVE
 JOŽE ČETINA-FLIS, Spodnje
 Grušovlje.

Ure za 10-letno zvestobo

(Nadaljevanje s 7. strani)

TOZD MESNINE: Hedvika Jazbinšek, Ana Pavčnik, Silva Gorenšek, Liljana Bajovič, Cilka Verboten, Vera Haler, Angelca Hrustelj, Bernard Jovan, Ivan Klojučar, Ignac Šelih, Stanko Vaukner, Ljudmila Remus, Frančiška Detelj, Jože Zidar, Anton Horvat, Ljudmila Arzenšek, Pavla Krajnc, Marija Cvikel, Štefka Zupan, Nežika Habjan, Pavla Ferme, Olga Srebočan, Jože Zavšek.

STANDARD ZA ZNAK
 PODJETJA

Na 100. seji delavskega sveta kombinata je bil sprejet sklep o standardu za znak podjetja in napis firme podjetja in TOZD. Te dni so standardi pripravljeni in jih bodo prejele vse TOZD v vednost in uporabo. S tem bi radi dosegli enotnost pri emblemu in besedilu na poslovnem papirju, žigih, napisnih tablah, etiketah, oznakah vozil itd., tako v razmerjih, velikostih, barvah in oblikah.

TOZD ZDRUŽENA HLADILNICA: Matilda Kolšek.

Leto bo prejelo ure — to skromno priznanje za desetletno delo — 57 delavcev in 77 delavk kombinata.

Vsem nagrajenkam in nagrajenecem iskreno čestitamo in želimo, da bi skupno še v naprej delali za čim uspešnejši razvoj naše samoupravne družbe, kombinata in za osebni standard!

VREMENSKI PREGOVORI

O Porcijunkuli, če je vročina, huda bo prihodnja zima.

Če se megla zjutraj v zrak vzdiguje, slabo vreme napoveduje, če pa zemlja megljo posrka, lepo vreme na vrata trka.

REKI

Tisti delavec, ki vse vidi, je najbolj varen na cesti.

Ne verjemi ljudem, ki te samo hvalijo ali samo grajajo.

Hmeljar izdaja delavski svet kombinata »Hmezad« Zalec — Ureja uredniški odbor: Anton Gubensek, dipl. kmet. inž. — predsednik, in člani: Jože Rojnik, kmet, Janja Košir, dipl. tehnolog, Ludvik Semprimožnik, dipl. kmet. inž., Bogdan Pugelj, dipl. kmet. inž., Vinko Strašek, pravnik, in Miljeva Kač, dipl. kmet. inž. — urednica strokovne priloge. Glavni in odgovorni urednik inž. Vili Vybihal. — Uredništvo je v kombinatu »Hmezad« v Zalcu, Ulica žalskega tabora 1 — Glasilo izhaja enkrat na mesec v 5.000 izvodih. — Letna naročnina 24 din. — Tisk in klišei AERO, kemična, grafična in papirna industrija Celje. — Po mnenju Sekretariata za informacije pri Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije, št. 421-1/72 z dne 18. 2. 1974 je Hmeljar prost davka od prometa proizvodov.

25.

Zganjarjev Pepi je bil lep čas samotar. Zeno je tako iznenada pobralo, da so govorili vse najslabše. Celotno, da jo je sam umoril. Pravih dokazov ni bilo in zato je ostal stric Pepi na svobodi. Dasiravno je Abrahamu že zdavnaj pokazal figo, je bil dedec dobro ohranjen. Mogoče celo predobro. Tri leta po ženini smrti je vodil grunt in gostilno sam; pravzaprav mu je pomagal mlada natakara Mirica. Vsaj v gostilni, često pa tudi na gruntu, v hlevu... Zlobni jeziki pa so pribili: v postelji pa še najbolj! Počemu

je tako hitro zginila? Gostov prav zaradi nje v Zganjarjevi gostilni nikoli ni manjkalo. O, pa se je sklanjala, privabljala, izmikala, mežikala, počenjala vse tisto, kar šarmantne natakara zares znajo. Mogoče je očarljiva Mirica pomagala gospodarici na oni svet? To je uganka, ki jo šepetaje razvozljavajo, odviti je ne morejo. Mirica je prišla z enim samim kovčkom, odpejla pa z novim fičkom. Zakaž, ko pa je v kratkem času naravnost obogatela? Pravijo, da je stari Zganjar stal pred vrati; ko pa je fičak sročal v ovinek, je zaklenil vrata, na okno pa obesil listič: ZAPRTO!

26.

Tudi Minci ni bilo lahko. Ko se je bila odločila, da odide po svojih poteh, se je celo Milena raznežila: »Ostani, ljubo dete, ubogaj naju in dobro ti bo, predobro — Minca!« Minca pa nič: vsem je trikrat povedala odločitev, starša pa sta spet zrohnela: »Tisti Roblekov žnudravec te je izpridil! Kaj pa boš imela pri Pepiju? Se »ponucati« te zna, potem pa čez prag, ha!« Minca pa nazaj: »Kdo pa bi me v Stefovi gostilni »ponucal« — kaj?

Čez dan na polju, zvečer za šankom. Za tiste cunje, ki sta jih privlekla iz Nemčije? Nak, tako poceni pa tudi nisem! Adijo!« Deževalo je, ko je odhajala. Padalo je iz gostih oblakov, lilo pa je tudi iz Mincinih oči, v potček so se zlivale solze in pekle, kakor da so čisto prava žareča zrnca.

27.

Dolina je brusila jezike: Uboga Minca! V šoli med najboljšimi, v kmetijsko bi rada, stara dva pa je nista stila čez prag. Rada bi devico vse do petindvajsetih let. Sirota Mina, spet mora od doma, bogve če se bo kdaj še vrnila...« Izza drugih vogalov pa: »Nič prida je ni. Taka je mladina. Ni ti sedemnajst jih nima, pa je toliko fantov izmenjala. Včasih pa nam je bil eden dovolj. Le kaj imajo dekleta od tega? Nič, ob dobro ime pridejo, potem pa jih najbolj pokvarjene barabe do kraja izrabijo. Pa da se je Rovšnikom to zgodilo? Taka ugledna kmetija! Stefa in Mileno poglejte. Zanjeta, da bosta kmalu vso dolino v svoj koš spravila...« In še tretji: »Mar ni škoda Rovšnikovega grunta? Sramota!«

28.

Po nekaj dneh se je zvedrilo in Zganjarjeva gostilna je bila spet odprta. Za šankom je stalo mlado dekle, malce boječe, pa vendar tako pristno in domače, da so gosti postali radovedni: »Zganjar, od kod pa ta? Tole boš pa še bolj »mastno« prodal, kaj?« Kaj so mislili s tem »mastnim«, je najbrž vedel le Zganjar, ki je tako nabrilo sukal oči, kakor da se je nanovo rodil in je leta še globlje skrtil. »Fantje, ta pa je moja nečakinja Minca! Usmilila se je ubogega strica Pepija in prišla. Ali ne, Minca?« je rekel in jo tako tesno prižal, da je rahlo pordela, se previdno izvila in skoraj boječe dahnila: »Ah, stric, tako pa ne, res ne.« Naj bo kakorkoli že, dober in slab glas zletita v deveto vas. Kar kmalu se je razvedelo, da je Minca pobegnila z velikega grunta, kjer Stef na veliko »ustvarja«, pregrešnica pa se je spetnila z nekim nepridipravom bogatega obrtnika, — morala je od hiše s trebuhom za kruhom. In vaški goslač si je brž izmislil verz in ga ob razglašeni violini zapel: »Na koncu vasi živi en reven Tina, v gostilni streže sirota Mina...!«

